

Република Србија
ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА
Датум: 20.05.2021. године
Београд

МИНИСТАРСТВУ ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ
НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Веза број 011-00-00002/2021-01

ПРИМЕДБЕ НА НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ЗАБРАНИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ КАО И НА ЗАКОН У ЦЕЛИНИ
(ДОПУНА)

Поводом вашег дописа, а у вези давања мишљења на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације, овим путем вас обавештавамо да се Високи савет судства о конкретним примедбама на тај акт већ изјаснио, али да је накнадним читањем и сагледавањем закона у целини, нашао за потребно да вас овим путем обавести да постоје додатне примедбе, које је неопходно истаћи, а односе се и на закон у целини.

Пре свега Високи савет судства овим путем обавештава надлежно министарство, као и Народну скупштину Републике Србије да у целости подржава примедбе које су на наведени закон истакнуте од стране Одбора за стандардизацију српског језика Српске академије наука и уметности.

Такође, Високи савет судства сматра да је законски текст у целини противустанован и супротан другим, већ постојећим законским решењима, те стога Народној Скупштини предлаже или да закон не усвоји или да га повуче из процедуре усвајања и врати предлагачу на дораду.

Образложење

Конкретни предлог Закона, поред предлога термиолошких измена одређених стандардизованих појмова и речи у српском језику, садржи и тзв. пенални део, у коме се прописују казне уколико физичка лица, правна лица или институције и државни органи не користе терминологију коју тај пропис намеће. Суштински гледано, усвајањем предлога датог закона да би се на мала врата увео тзв. „вербални деликт“, што је у супротности како са слободом говора и мишљења, тако и са правом на употребу језика.

Слобода говора и мишљења, те право на употребу језика, загарантовани су Уставом Републике Србије. Самим тим те слободе и право представљају уставне категорије, које су прописане највишим правним актом у земљи и ни на који начин не могу бити ограничене или суспендоване актом ниже правне снаге, какав је закон.

Право на употребу језика не подразумева само право да мањинске групе користе свој језик, већ и право већине да користи свој језик у ситуацијама када се формално правно покушавају наметнути другачија и неприродна језичка правила. Тиме се не дира у право мањинских група да себе појмовно и термиолошки одреде како желе и да користе те термине у актима којима правно и на други начин комуницирају између себе, са другим физичким и правним лицима, те институцијама и државним органима. Докле год то не само да није забрањено, већ се под таквим актима и писменима, те представкама поступа од стране примаоца акта или представке, права мањинских група да користе жељену терминологију и себе означавају онако како мисле да треба, нису ни угрожена, ни ограничена, те самим тим те групе нису дискриминисане. Међутим, законским предлогом на који имамо примедбе се иде даље од тога, јер се суштински, путем закона и осталима жели наметнути та терминологија, уз претњу да, уколико и они не користе прописану терминологију, потпадају под казнену норму и бивају новчано кажњени. Такво законско решење, уколико буде усвојено, водило би угрожавању права већине да користи и употребљава свој језик, у конкретном случају српски, јер би морали да користе „родно неутралне“ и остале предложене термине, који нису у духу српског језика. Тако би, рецимо, судије, уколико у својим одлукама не би користиле терминологију прописану у датом закону, већ стандардизоване појмове и речи, биле кажњене као и судови у којима врше функцију. То би пак омогућило подношење групних тужби и покретање поступака што би додатно оптеретило судове и фактички присилним путем наметнуле употребу терминологије неприродне за већину становништва.

Српски језик је либералан и развија се природно и према потребама и друштвеним токовима, а не доматски, насилним увођењем нових речи и кованица (као што је то случај са неким језицима у окружењу).

На крају, слобода мишљења и говора је загарантована сваком грађанину ове земље. То је уставна категорија која се не може ограничити на начин како се то инплицира у предложеном законском тексту. Колико права имају мањинске групе да себе термиолошки одреде на начин на који желе и да користе изразе које сматрају

„коректним“, толико права имају и остали грађани да и даље користе стандардне појмове, изразе и речи, које су у духу српског језика.

Стога, Високи савет судства у потпуности подржава све примедбе које су већ истакнуте од стране Одбора за стандардизацију српског језика Српске академије наука и уметности, те овим путем упућује апел законодавном телу да те примедбе узме у обзир и наведени законски текст, или не усвоји или га повуче из процедуре, јер је противустанан и *de facto* и *de iure*.

СУДИЈА ИЗВЕСТИЛАЦ
Жак Павловић

